

## Čís. 1665.

**Ustanovení § 207 hor. zák. nedoznalo změny zákonem ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n.**

(Plenární usnesení ze dne 16. května 1922, čís. pres. 85/22.)

Svazy horníků »Union der Bergarbeiter in Turn-Teplitz, Svaz horníků v českoslov. republice v Mostě a Sdružení československých horníků« tamtéž obrátily se na ministerstvo spravedlnosti se žádostí, aby Nejvyšší soud požádán byl za rozhodnutí plena o otázce, zdali zákon o exekuci na platy a výslužné zaměstnanců ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. platí také o platech hornických a zdali ustanovením § 6 citovaného zákona byl zrušen § 207 horního zákona, čl. IX. čís. 11 ex. ř. v platnosti zachovaný. K žádosti ministerstva spravedlnosti předložil první prezident Nejvyššího soudu otázku plenárnímu senátu, jenž zodpověděl ji, jak shora naznačeno.

## D ů v o d y:

Nejvyšší soud měl již pořadem stolic příležitost, zabývatí se otázkou, a vyslovil se o ní v rozhodnutí ze dne 23. srpna 1921, č. j. R II 297/21 v ten rozum, že zákon ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. vztahuje se též k platům hornickým a že §em 6 tohoto zákona byl zrušen § 207 hor. zák., zachovaný v platnosti čl. IX. čís. 11 uvoz. zák. k ex. ř. Plenární senát není s to, by přijal za své stanovisko řečeného rozhodnutí. V § 6 zákona čís. sb. z. a n. 314/1920 prohlašuje se ovšem, že současně s účinností tohoto zákona pozbývají platnosti všechny dosavadní zákony a nařízení, jež odporují ustanovením §§ 1 až 6 zákona. Tím však ještě nikterak není vyřešena otázka, o níž se zde jedná. Dlužnoť dále zkoumati, zda ustanovení §§ 1 a násl. zákona čís. sb. z. a n. 314/1920 vskutku nově a odchylně upravují a upraviti zamýšlela to, co dosud řešeno bylo §em 207 hor. zák. (čl. IX. čís. 11 uvoz. zák. k ex. ř.). Tomu při úvaze souvislosti zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. s posavadním právem není tak a nebylo to dle dějin vzniku tohoto zákona nikterak zamýšleno. Pro opačné stanovisko bylo by arcí lze dovolávati se doslovu zákona čís. sb. z. a n. 314/1920, jenž dle svého § 1 vztahuje se k služebním platům osob zaměstnaných ve službách veřejných i soukromých jakéhokolí druhu. Než přes tento doslov lze z dalšího obsahu zákona jasně seznati, že zákonem dílem se sjednocují dílem se pozměňují pouze zákonné předpisy, jež dosud obsaženy byly jednak v čl. IX. čís. 8 uvoz. zák. k ex. ř. jednak v čís. 10 téhož článku, jakož i v pozdějších zákonech a nařízeních, jimiž postupem času předpisy čl. IX. čís. 8 a 10 uvoz. zák. k ex. ř. byly pozměněny a doplněny. V odůvodnění vládního návrhu (tisk 2678/1920) navazuje se na tuto souvislost poukazem k tomu, že otázka, o níž jedná se v návrhu »upravena byla naposledy nařízením veškerého ministerstva ze dne 30. listopadu 1917, čís. 461 ř. z., kterým zvýšeny částky, vyňaté z exekuce, o 50 proc. proti ustanovením zákona ze dne 17. května 1912, čís. 104 ř. z.« Tímto zákonem pozměněny, nehledíc k § 292, odstavec první ex. ř. a § 24 zákona ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. z., týkajícímu se částky, vyňaté z exekuce na služební požitky soudců a soudcovských

úředníku k vydobytí postižního nároku státu ze syndikátního ručení, v první řadě a hlavně jednak zákon ze dne 21. dubna 1882, čís. 123 ř. z. (čl. IX. čís. 8 uvoz. zák. k ex. ř.), jednak zákon ze dne 29. dubna 1873, čís. 68 ř. z. v doslovu zákona ze dne 26. května 1888, čís. 75 ř. z. (čl. IX. čís. 10 uvoz. zák. k ex. ř.). Změna záležela v podstatě v tom, že zvýšena exekuce prostá částka služebních platů, mzdy, výslužného atd., veřejných a v soukromých službách trvale ustanovených zaměstnanců. Jednalo se o to, by těmto zaměstnancům zabezpečeno bylo existenční minimum, vyhovující změněným drahotným poměrům. Týž účel sledovalo nařízení veškerého ministerstva ze dne 30. listopadu 1917, čís. 461 ř. z. a o totéž v první řadě a hlavně jednalo se v zákoně ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. V odůvodnění vládního návrhu (tisk 2678/1920) poukazuje se k tomu, že úprava částky, vyňaté z exekuce, dle shora dotčeného nařízení z roku 1917 za dnešních daleko zhoršených poměrů drahotných jest již nedostačnou, že příjem, který v roce 1917 dostačoval snad ještě k uhájení nuzného živobytí, dnes nestačí již k tomu naprosto a že další trvání dosavadního ustanovení (to jest nařízení z roku 1917, pokud se týče zákona z roku 1912) mělo by v zápětí také nesrovnalost, že zvýšení platů a pensí zaměstnanců, provedené v poslední době, neprospělo by nikterak zaměstnancům nouzí postiženými, nýbrž jen jejich věřitelům, v četných případech lichvářům. Také ve zprávě výboru práv. (tisk 2814/1920) se zdůrazňuje, že vlád. návrhu jedná se o ochranu existenčního minima před exekucí zastavením a pod., poněvadž od poslední úpravy této otázky, jež provedena nařízením veškerého ministerstva ze dne 30. listopadu 1917, čís. 461 ř. z. poměry životní znehodnocením měny a zdražením životních potřeb velmi podstatně se změnily. Posíleze i zpravodajem výboru právního o vládní osnově zákona bylo ve 145. schůzi Národního shromáždění ze dne 15. dubna 1920 poukázáno k tomu, že podnětem a účelem navrženého zákona jest naléhavá potřeba, by ochrana existenčního minima osob za pevný plat a za plat vůbec zaměstnaných byla uvedena v soulad se změněnými poměry valutními a poměry drahotnými vůbec a že proto osnova tuto otázku, jež byla posledně upravena čís. nařízením (správně nařízením veškerého ministerstva) ze dne 30. listopadu 1917, nově upravuje se zřetelem ke změněným poměrům tím způsobem, že se zabavitelná část omezuje na jednu třetinu a že existenční minimum se zvyšuje u osob v činné službě zaměstnaných na 6000 Kč a u osob požívajících zajištění pensijního nebo jiného na 4000 Kč. Z této genese zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. a z porovnání tohoto zákona s posavadním právem zřejmě vyplývá, že těžištěm zákona bylo, zvýšiti exekuce prosté minimum osob, za plat zaměstnaných. Této potřeby nebylo u hornických platů, poněvadž tyto platy dle posavadního práva (§ 207 hor. zák. a čl. IX. čís. 11 uvoz. zák. k ex. ř.) byly vůbec z exekuce vyňaty a při nich tudíž otázka zvýšení existenčního minima nepřicházela vůbec v úvahu. Nelze proto důvodně tvrditi, že by ustanovení § 207 hor. zák., jsouc i nadále uznáváno za platné, odporovalo zákonu ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. o zvýšení exekuce prostého a nezastavitelného existenčního minima, a nelze z povšechné zrušovací doložky § 6 zákona dovozovati, že bylo jím zrušeno ustanovení § 207 hor. zák., poskytující havířstvu dále sahající zabezpečení životních potřeb, než přiznáno vytčením existenčního minima jiným zaměstnancům. Starobylá výsada poskytnutá havířstvu

ustanovením § 207 hor. zák. obstála před zákonem ze dne 29. dubna 1873, čís. 68 ř. z. i před jeho novou úpravou zákonem ze dne 26. května 1888, čís. 75 ř. z., zůstala nedotčena exekucním řádem ze dne 27. května 1896, čís. 79 ř. z. (čl. IX. čís. 11 uvoz. zák. k ex. ř.), a obstála vítězně i před zákonem ze dne 17. května 1912, čís. 104 ř. z. a nařízením veškerého ministerstva ze dne 30. listopadu 1917, čís. 461 ř. z. Že by pak právě teprve zákonodárci československé republiky, najmě za politických poměrů, za nichž došlo k zákonu ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. i jen na mysl bylo bývalo přišlo, řečenou starobylou výsadu havířstva prostě nějakou povšechnou zrušovací doložkou škrtnouti, jest prostě nemyslitelno, neplyne z genese zákona a nelze o zákonodárci se domýšleti, že by bez výslovné zmínky po této stránce alespoň v doprovodu zákona byl zamýšlel postaviti havířstvo před překvapující skutečnost, že, dříve ani slovem o tom se nezminiv, zhoršuje postavení havířstva a odnímá mu něco, co bylo jeho ode dávna uznaným a uhájeným ziskem vůči všemu ostatnímu zaměstnání. Obsah zákona a odůvodnění vládního návrhu nezůstávají ovšem pochybností o tom, že dalším cílem zákona bylo, by vydána byla ustanovení jednotná pro celé státní území i pro veškeré druhy zaměstnání. Než i sjednocení zákonných ustanovení týkalo se zase jen toho, co dosud způsobem, v podrobnostech odchylným, upraveno bylo předpisy, zachovanými s jistými změnami v platnosti čís. 8 a 10 čl. IX. uvoz. zák. k ex. ř. a pozdějšími předpisy, těchž otázek se dotýkajícími. Setřen rozdíl mezi zaměstnanci ve službě veřejné a zaměstnanci ve službě soukromé a u těchto zase rozdíl mezi těmi, kdo trvale jsou ve službě ustanovení a těmi, u nichž není tomu tak. To má na mysli § 1 zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. mluvě o služebních platech osob zaměstnaných ve službách veřejných i soukromých jakéhokoli druhu. Úmyslem zákona bylo, by s vypuštěním shora řečených rozdílů pro všechny zaměstnance dle jednotného hlediska a touž měrou zvýšeno bylo exekuce prosté existenční minimum. Poněvadž pak u havířstva rozdíl mezi zaměstnanci veřejnými a soukromými a mezi soukromými zaměstnanci, kteří ustanovení jsou trvale a těmi, u nichž není tomu tak, neměl, hledíc k § 207 hor. zák. vůbec žádného významu a havířstvo dosud tvořilo zvláštní, samostatnou skupinu zaměstnání, nemohlo odstraněním zmíněného rozdílu dotčeno se býti ustanovení § 207 hor. zák., poněvadž ustanovení to neplynulo z oněch rozdílů, nýbrž bylo právě nad ně povýšeno. Nelze proto ani s hlediska sjednocovacího zákonodárcova úmyslu tvrditi, že ustanovení § 207 hor. zák. odporovalo by nadále ustanovením §§ 1 a násl. zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. Právnímu stanovisku, zde hájenému, nemůže posléze býti na závadu ani ta skutečnost, že zák. čl. LX : 1881, upravuje jednotně exekuci na denní mzdy a nečině výhrady na prospěch mezd hornických, zrušil snad ustanovení § 207 hor. zák., takže by toto ustanovení pro právní oblast Slovenska již dle onoho zákona nebylo bývalo platilo. Ani zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n., ani z odůvodnění vládního návrhu zákona nelze seznati, že byl by zákonodárce zamýšlel, zjednati rovnost mezi hornictvem v právní oblasti Slovenska a hornictvem v ostatním státním území tím způsobem, že by i tomuto ostatnímu hornictvu odňata byla výhoda, jež onomu hornictvu byla již dříve vzata zákonodárstvím uherským. Celý zákon prodchnut

jest úmyslem zaměstnancům na výhodách přidati a nikoli jim posavadní zvláštní výhody odebíráti.

### Čís. 1666.

**Přípustnost pořadu práva pro nárok nového faráře na vyklizení katolické fary z důvodu, že dosavadní farář přestoupil ku církvi československé a byl následkem toho suspendován a exkomunikován.**

(Rozh. ze dne 16. května 1922, R I 435/22.)

Žalovaný byl původně farářem církve katolické, přestoupil však k církvi československé a byl proto biskupskou konsistoří exkomunikován a suspendován. Na jeho místo jmenován pak farářem žalobce, a když žalovaný nadále užíval bytu ve faře, domáhal se žalobce jeho vyklizení. Žalovaný vznesl námitku nepřípustnosti pořadu práva, již soud prvního stádu vyhověl a žalobu odmítl, maje za to, že tu jde o poměr veřejnoprávní. Rekursní soud zamítl námitku nepřípustnosti pořadu práva. Důvody: Nelze pochybovati o tom, že žalobce jest v čase podání žaloby považovati za požívatele jmění duchovního obročí, ku kterému také patří budova farní; dle § 46 zák. ze dne 7. května 1874, čís. 50 ř. z. spravuje ono jmění poživatel; dle § 509 obč. zák. jest služebnost požívání právem, brátí požitky z cizí věci beze všeho obmezení, šetříc podstaty; jest tedy žalobce jako poživatel farní budovy oprávněn žalobou oproti každému vystupovati, kdo jeho právo bezprávně ruší a obmezuje. Že žalovaný již právního titulu k obývání bytu nemá, jest soudem procesním zjištěno; žalovaný nepoužíval bytu na základě smlouvy nájemní, nýbrž na základě svého postavení; tím, že byl z úřadu suspendován, pozbyl také nároku na byt. Ale nehledě k tomu, ustanovuje § 38 zmíněného zákona, že pro řešení otázky majetkové a pro ostatní poměry soukromoprávní ohledně jmění kostelního a obročního jsou rozhodujícími ustanovení všeobecného zákoníka občanského; při sporu budiž se dovoláno soudů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

### Důvody:

Žalovaný se neprávem odvolává na to, že jde v tomto sporu o veřejnoprávní poměr instalovaného faráře k úřadu a obročí farnímu. Otázka veřejnoprávní, pokud se týkala žalovaného, byla vyřešena tím, že byl žalovaný, jak jest zjištěno, následkem přestoupení k církvi československé suspendován a exkomunikován a že mu byly služební požitky zastaveny. Tím přestal býti žalovaný nejen farářem, nýbrž i vůbec příslušníkem církve římskokatolické a stal se v poměru ke konsistoři, patronátu a k jmění církevnímu a obročnímu osobou soukromou. Ustanovení § 27 a) zákona ze dne 7. května 1874, čís. 50 ř. zák. zde místa nemá, poněvadž se týká provedení církevních nařízení a rozhodnutí proti osobám podléhajícím církevním úřadům a jejich moci, nikoli proti osobám k církvi nenáležícím (§ 18 téhož zák.). Otázka, je-li žalovaný po svém vystoupení z církve katolické oprávněn na dále užívatí farní budovy a je-li nárok žalobní, aby místnosti obývané vyklidil, odůvodněn, jest tedy nyní jen